

לטררוח ולהביא] תרומה לא מגורן לעיר ליד הכהן, וכן לא ממדבר לישוב. ואם אין שם בגורן או במדבר כהן שיקחם, שוכר פרה ומביאה [את התבואה] לעיר מפני הפסד

לעטלפים, הלכך אינך צריך להניח הלקט בשדה⁽³⁾.

מיתבי: אין מביאין [אין צריך הישראל

הנידון בסוגיין אם צריך לתת דמיהן, וכדלהלן, אך כשאין עניים חייב לעזוב כי הוא יאוש שלא מדעת, אך בבית יוסף משמע שביאר בדעת הרמב"ם שלא היו עניים.

ולכן ביאר בדרך אמונה שהרמב"ם כלל דין "פסקו העניים" שהוא במקום שישנם ולא נטלו, עם דין מקום ש"אין עניים", כי סבר שבכל אופן צריך להפריש פאה והלקט מופקר, ורק אחר שקרא שם והלכו הנמושות או שאין עניים, אז יכול לחזור ולקחתו לעצמו כי אינו חייב לעזור לעורבים ועטלפים.

[וימה שלא הזכיר הרמב"ם שצריך שיתאשו העניים ממון זה שהיה שלהם [כמבואר בב"מ כ"א] היינו משום שכוונתו כי אחר יאוש הנמושות גם היה אסור ליקח אם היה צריך "לעזוב", גם לעורבים ולעטלפים.

או שסבר שלא מועיל יאוש, כי יש עניים קטנים וגם עדיין לא הגיע הממון לידם, וכוונת הגמרא [בב"מ] שיאוש שלא מדעת מועיל כמו סילוק הנמושות בפאה, שנחשב כעומד לעורבים ועטלפים כי גם שאר העניים שישמעו שהסתלקו הנמושות יסלקו עצמם מהשדה, וכן כל דבר שאם יודע לו שנאבד יתיאש ממנו - נחשב כמתיאש כבר מהשתא. ראה גרעק"א בגהש"ס שם ובשערי יושר ה' י"ט, ודבר אברהם א' י"ג, ובתורת זרעים פאה ח' א' וחידושי הגר"ש ר"ב מ"א ז'.

ובחזו"א מעשרות [ז' י'] כתב שבזמנינו כפי ראות עינינו לא יטריח שום עני לילך בשדה ללקוט שטרחו יותר משכרו, ואצלנו הלחם בזול ומצוי וכו' ויבואו הערבים וילקטום, שהם בתכונת המסוגלות לכך וכמו שמלקטים את

משנתגייר חייבת בחלה, לפי שהוא עוון מיתה. [ובד"א שלא דוקא מיתה, אלא שלא ממון] ובמקדש דוד [נ"ז א'] כתב שכוונתו לומר שצריך ליתנה לכהן. וכמבואר בפירוש המשנה בדמאי שרק טבל שאיסורו במיתה צריך ליתנו לכהן.

3. המאירי כתב שצריך להניח כשיעור זמן הניתן ללקט במקום אחר, והוא משילכו הנמושות, ואחר כך מותר לקחתן, ומשמע שצריך להפריש פאה, והלקט והשכחה נעשין הפקר [ונפקא מינה לפטרו ממעשר, ועיין מל"מ פ"ב מתרומות ה"ט] רק שמתר לקחתם לעצמו כי אין להם בעלים שהם העניים.

אך בירושלמי [ריש פ"ח דפאה] משמע מדברי רשב"י שאין צריך לקרא לפאה שם כשאין עניים, ומסתמא הוא הדין ללקט ושכחה שלא חל בהם הפקר. וכן משמע קצת בדברי רש"י [בד"ה ואם] שפאה אפילו אין מפרישין, וראה גם בריטב"א [גיטין מז]. ובטור [יר"ד של"ב] שסברו שאין מפרישין.

והרמב"ם [פ"א ממתנות עניים ה"י] כתב: נאמר במתנות עניים לעני ולגר תעזוב אותם, כל זמן שהעניים תובעין אותן, פסקו העניים לבקש ולחזור עליהן הרי הנשאר מהם מותר לכל אדם, שאין גופן קדוש כתרומות, ואינו חייב ליתן להם דמיהן שלא נאמר בהן "ונתן לעניים" אלא "תעזוב אותם", ואינו מצווה לעזוב אותן לחייב ולעופות אלא לעניים והרי אין כאן עניים.

ובפאת השולחן [ד' ס"ק כ"א] נקט שהרמב"ם העמיד סוגיין רק בפסקו עניים, ואף שאמרו במשנה שאם התיאשו מותר לקחתם,